

Spad

tager

nr 16
1999

1860

Den första rallarkärran. Ur Adelskölds skissbok.

1999

Foto ©
LARS ANDERSSON
Rallaregatan 22
665 32 KIL
0554-102 18

Spadtaget

Nr 16 1999

FRYKSTAD CLARA ELFS JERNVÄGS SÄLLSKAP

Ordförande: Alf Åhsberg

Stenbärsstigen 24

665 35, Kil

Tel och fax 0554/41342

Sekreterare: Matts Thunberg

Idalagatan 5 A

653 41 Karlstad

Tel och fax 054/183923

Kassör: Eivor Thunberg

samma som ovan

Sällskapets pg 500920-4

Övriga styrelsemedlemmar:

Bertil Nyberg, Kil

Kai Norström, V Ämtervik

Lennart Carlsson, Forshaga

Hans Keller, Karlstad

Dan Signell, Karlstad

Kristina Karlsson, Karlstad

Hej alla Jernvägsvänner!

Så är då vårt 150-årsjubileum avklarat med den äran och därtill vackert - om än litet svalt - väder. Jag vill nu tacka er alla som hjälpte oss (Evy Skoglund och under-tecknad) att få ett så bra resultat vid försäljningen i Vagnhallen under jubiléet.

Jag vill samtidigt tacka alla er som givit så generösa bidrag utöver vår låga medlemsavgift (hittills 5360:- kronor!) - fantastiskt!!!

Som framgår av annan plats här i Spadtaget, är detta tillskott välbehövligt!

Med hopp om Ditt fortsatta stöd till vårt Sällskap sänder jag

Varma Jernvägshälsningar

Eivor Thunberg

Kassör

Till alla medlemmar i vårt Sällskap!

Ja, nu kommer det ett höstnummer av Spadtaget igen!

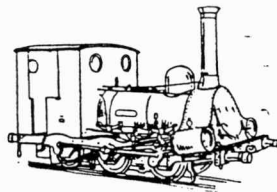
Anledningen är givetvis 150-årsjubiléet. Vi började förberedelserna för jubiléet i början av 1997 och när vi kom fram till jubileumsdagen var det verkligen spännande. Vi hade c:a 18000:- i kassan och bara loket Fryckstads besök skulle kosta 25000:-! Vi hade inte behövt vara bekymrade - medlemsavgifterna strömmade in och som vanligt var ni mycket generösa. Försäljningen av Boken om Fryckstadbanan sköt fart och Evy och Eivor lyckades sälja den och våra andra alster för c:a 10000:- (!) i Vagnhallen under jubileumskvällen. Vårt nyproducerade 150-års vykort t ex sålde så bra att hela produktionskostnaden täcktes.

Marknadsföring kostar pengar och eftersom vi inte hade så mycket så fick det bli små annonser i Nya Wermlandstidningen och Värmlands Folkblad. Dessutom fick alla medlemmar i Kils och Forshagas Hembygdsföreningar personlig reklam och så affischerades det i Kil, Forshaga och Karlstad. God hjälp hade vi också av att VF och särskilt NWT skrev flera artiklar om jubiléet med många färgbilder. Folk kom det också - c:a 200 skrev tidningarna, men en för mig okänd person berättade att han räknat besökarna och kommit fram till c:a 400. Jubiléet uppmärksammades också i TV:s Tvärsnytt och radions P 4.

Vår förbättrade ekonomi har gjort det möjligt att med detta Spadtag bifoga inte bara jubileumsvykortet utan även tre färgkort som minne av 150-årsjubiléet. Ett visar landshövding Ingemar Eliasson framför tåget och stationshuset, det andra tåget med från vänster "lokföraren" Gösta Weimers, chefen för Sveriges Järnvägmuseum Robert Sjöo, kommunalrådet Angelica Krantz, Forshaga och undertecknad. Det tredje fotot visar de "resandes" embarkering av tågsättet. Sällskapet hade årsmöte den 19 maj då Roland Falck avgick som ordförande och ersattes av Alf Åhsberg. Styrelsen utökades och i rutan härintill framgår vilka som valdes.

Matts Thunberg

Sekreterare

Einar Andersson

vår medlem, som tidigare producerat videon om Fryckstads Jernväg, har nu färdigställt en video på 52 minuter om jubiléerna 1899, 1949 och 1999 - givetvis med tonvikt på 1999. Den kommer portofritt till er om ni sätter in 320:- på Einar Anderssons postgiro 250916-6472. Videon är heltäckande för jubiléet 1999 - från lossningen av loket Fryckstad via banvallspromenaden till jubileumsprogrammet. Videon är mycket sevärd!

SPONSORER

Här nedan framgår vilka som hjälpte oss att genomföra jubiléet.

Kils kommun	Ordnade bänkar och podiet. Tillhandahöll lastmaskin för lossning och lastning av loket Fryckstad och transport av våra vagnar från och till Vagnhallen. Svarade för ljudanläggningen. Körde med traktorloket Fryckstad och vagn mellan Kil och Fryksta på gamla järnvägsvallen.
SJ Västtåg	Sponsrade Järnvägssextetten.
Konsulent Bo Carlsson	Ordnade förmålig mat för de medverkande till hyfsat pris.
Kils Bryggeri	Svarade för dryck till maten.
Kils Hembygdsförening	Ställde upp med statister, betalade maten och höll lokal och personal till serveringen.
Forshaga Hembygdsförening	Ställde upp med statister, lämnade penningbidrag.
Kils Bilmecano	Lånade oss två minibussar för banvallspromenaden.
NCC, Kil	Lånade ut materiel till elförsörjningen.
Urban Lavén, Storfors	Grejade lokljud till Fryckstadloket.
Ångbåtsföreningen Freja	Ställde upp med båten till "skådespelet".
Engbergs Husvagnar, Kil	Lånade ut husvagn för nattbevakningen av loket Fryckstad.

Även personer inom och utom Sällskapet hjälpte till:

Erik Skoglund	Var uppläsare vid "skådespelet".
Åke Carlvik	Spelade Ullman.
Gösta Weimers	Var lokförare på Fryckstad.
Lars Henningsson	Ställde upp med sin veteranbil till banvallspromenaden.
Claes Thunberg	Körde minibuss.
Rune Danielsson	Körde minibuss och hjälpte till med parkeringen.
Bror "Texas" Johansson	Hjälpte till med parkeringen.
Evy Skoglund, Eivor Thunberg	Skötte försäljningen i Vagnhallen med den äran.

uppmärksammades - förutom i Värmlandstidningarna - även i Svenska Järnvägsklubbens tidskrift TÅG och i Östra Södermanlands Järnvägs medlemsblad samt i norska På Spåret. Här nedan Värmlands Folkblads artikel:

FRYKSTA

150-årig raritet på blixervisit

För 150 år sedan började bygget av Sveriges första järnväg för allmän trafik. Den mellan Fryksta i Kil och Lyckan vid Klarälven.

I går kväll firades minnet med celebret besök av loket Fryckstad - direkt från järnvägs museet i Gävle.

Cirka 200 personer hade samlats vid Fryksta i går kväll för att vara med om det högtidliga firandet av 150-åringen.

För järnvägsentusiaster var det en riktig nostalgihändelse. Fryckstad, som är det äldst bevarade loket i Sverige, var senast i Värmland 1934 i samband med staden Karlstads 350-årsjubileum.

Loket är en klenod som man vid järnvägs museet i Gävle är mycket rädd om. Besöket i Fryksta varade bara 24 timmar och loket, som är försäkrat för två miljoner kronor, transporterades på lastbil, eskorterat av museichefen själv Robert Sjöo.

Efter tal av bland andra landshövdingen Ingemar Eliasson och kommunalråden i Kil och Forshaga, Barbro Mattsson och Angelica Krantz, var det dags för kvällens skådespel.

Med hjälp av statister återska-

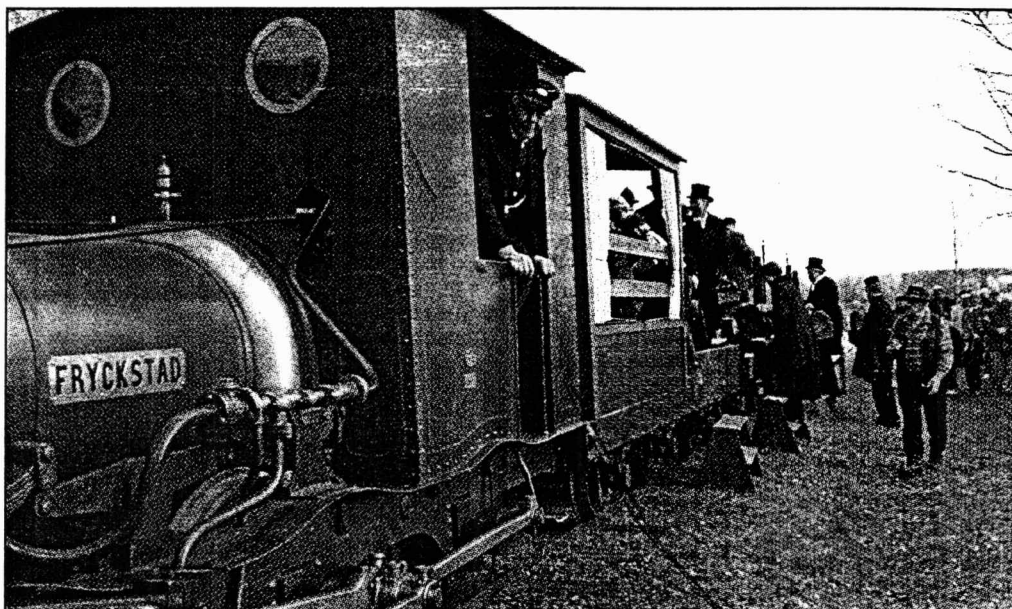

Foto: HANS LUNDIN

Tag plats! Lokföraren Gösta Weimers väntar på att de ystra passagerarna ska ta plats på turen till Lyckan.

pades en skildring av en resa mellan Sunne och Karlstad år 1866.

Kvällens finaste gåva föräddes Fryckstad Clåra Elfs Jern-

vägssällskap som tjtat sig till att få låna Fryckstad till 150-årsdagen.

Museichefen Robert Sjöo överlämnade en av de plåtar med till-

verkarens namn, TH Munktell, Eskilstuna som suttit på sidan av loket från 1855.

HANS LUNDIN
054 - 17 55 25

Boken om Frykstads Jernvägs AB

såldes 1998 i 128 exemplar - de flesta betalade i förskott! Tyvärr missade vi julförsäljningen då boken kom ut endast några dagar före julafton.

1999 började försäljningen ta fart - särskilt efter en positiv recension i tidskriften TÅG, där man även påpekade vårt rimliga pris. På jubileumsdagen såldes 45 exemplar och totalt har nu sålts c:a 380 exemplar. Detta betyder att endast ett 60-tal exemplar ytterligare behöver säljas för att täcka produktionskostnaderna - ett mycket bättre resultat än vi vågade drömma om!

Bok- och biblioteksmässa

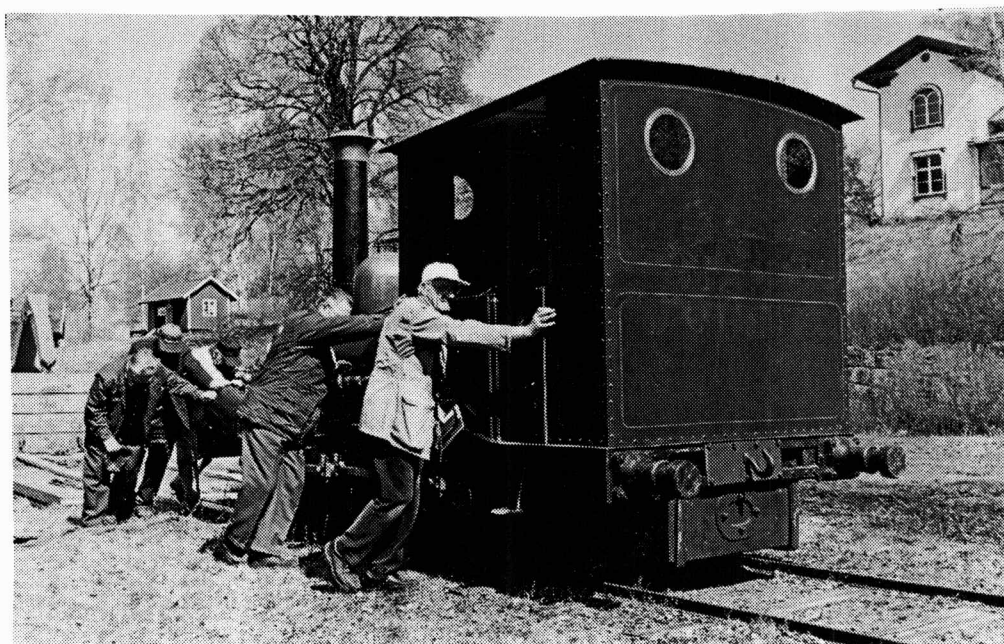
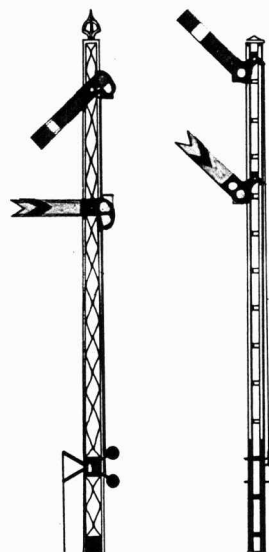
var det i Göteborg 16-19 september. Svante Forsaeus - författaren till vår bok - var där och både visade och talade om boken. Han sålde även ett antal exemplar.

Kulturhusens dag den 12 september

är ett årligen återkommande evenemang som Riksantikvarieämbetet står för med EU-stöd. I år handlade det om stationshus och vi hade vår Vagnhall öppen och guidade ett 60-tal personer.

På grund av sin höjd kunde Fryckstad inte transporteras på det tippbara lastbilsflaket utan måste överföras från en lägre trailer. Detta gjordes på slalombackens parkeringsplats i Fryksta. Överföringen av loket till och från vårt spår gick sedan mycket smidigt med hjälp av en lastmaskin. Kran behövdes inte. Under natten mot den 6 maj stod Fryckstad på lastbilen intill en husvagn där Roland Falck och Matts Thunberg skötte bevakningen.

Från Stor-Johanns Minnesfond

sökte vi bidrag till utgivningen av vår bok om Frykstads Jernvägs AB, men fick tyvärr avslag. Däremot fick bokens författare Svante Forsaeus en summa från föreningen Värmlandslitteratur för sin insats - inte bara för vår bok utan för många andra böcker som han skrivit. Vi gratulerar!

Broschyråldorna.

I Spadtaget nummer 10/1995 rapporterade vi att lådor med vår broschyr satts upp vid Fryksta, Illberg och Lyckan 1994 och att lådan i Fryksta blev sönderslagen, men efter reparation åter uppsatts. Tyvärr försvann den sedan under sommaren 1994.

I samband med 150-årsfirandet fick vi låna nyckeln till kommunens pumphus på Frykstaområdet för att få elström till bevakningshusvagnen och där låg lådan - förmodligen sedan fem år tillbaka. Nu är den på plats igen och besökare kan ta en broschyr och läsa om vår bana.

128 år

är det sedan Frykstads Jernväg upphörde med driften och man tycker kanske att vi borde ha samlat in allt om den gamla banan, men nu har ytterligare sju foton dykt upp, med benägen medverkan av våra medlemmar Hans Keller och Peter Löf. Bland annat finns ett foto från transporten av Fryckstad från Karlsborgs fästning till Stockholm år 1906. Vi återkommer om detta i nästa Spadtag och givetvis i Vagnhallen nästa vår!

Tog ni några bra bilder vid jubiléet?

Skänk gärna dem till Sällskapet i så fall. Vi skall arkivera och spara dem till framtiden!

Årets julklapp

är givetvis boken om Frykstads Jernvägs AB. Bor ni inte i Kil kan ni sätta in 135:- på vårt postgiro 500920-4 så kommer boken portofritt.

Det här kan Du köpa hos Sällskapet:

Boken om Frykstads Jernvägs AB	100:-	Videofilm om Frykstabanan	300:-
Tavla Fryckstad 1873, inramad	375:-	"- medlemspris	250:-
"- , medlemspris	345:-	Frej Alsterlind: Några notiser om	
"- , oinramad	130:-	Frykstabanan	25:-
"- , medlemspris	100:-	Georg Ullman: Bengt Ullman och	
Passepartout till d:o	35:-	Frykstabanan	30:-
Vykort - 150-årsjubiléet	5:-	Vägvisare för resande i Sverige 1865	
"- i färg: Loket Fryckstad	3:-	plus karta	50:-
"- : Frykstaområdet	3:-	T-shirt med logotype Fryckstadlok	60:-

Kontakta Alf Åhsberg i Kil, tel och fax 0554/41342 Ev portokostnad tillkommer!